

Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskola

TÉZISFÜZET

Dr. Mitrovics Zoltán

**A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő és lehetőségei a
bűnmegelőzésben**

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Témavezetők:

Prof. Dr. Kóhalmi László Levente
egyetemi tanár

Dr. Simon Gábor PhD.
adjunktus, intézetigazgató

PÉCS

2026

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	3
2.	A témaválasztás indoklása, aktualitása	4
3.	A kutatás célja	5
4.	A kutatás módszerei.....	6
5.	Az eredmények bemutatása	7
6.	A kutatás témaköréből készült publikációk jegyzéke	10

1. Bevezetés

A szabadságvesztés büntetés célja az elmúlt évszázadok során jelentősen változott. A megtorló jelleg mellett egyre hangsúlyosabbá vált a rehabilitáció, a resztoratív szemlélet, valamint a társadalmi reintegráció elősegítése. A büntetés-végrehajtási intézetekben számos intézkedés és szakember járul hozzá a szabaduló elítéltek sikeres visszailleszkedéséhez – ilyenek például a munkáltatás, oktatás, közösségi programok, valamint a pszichológusi, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői, lelkesi és reintegrációs tiszti támogatás.

A disszertáció egyik központi témája a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység bemutatása, amely különleges helyet foglal el a reintegrációs munkában. A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők (továbbiakban: bv. pártfogó) tevékenysége kettős funkcióval bír. Egyfelől támogató jellegű, amely a jogkövető magatartás megerősítését és a társadalmi beilleszkedést szolgálja, másfelől kontrollfunkciót is betölt, mivel a bűnisméltés megelőzését szolgálja. E kettősség már a tevékenység megnevezésében is megjelenik, míg a „pártfogó” a pozitív, támogató attitűdöt sugallja, addig a „felügyelet” az ellenőrzés, szabálykövetés hangsúlyát hordozza.

A bv. pártfogók egyik legnagyobb szakmai kihívása ennek a kontroll és támogatás közötti egyensúlynak a megtalálása. Ez az egyensúly nem csak az intézményi elvárások és a rendelkezésre álló eszközök függvénye, hanem az egyes ügycsoportok (pl. reintegrációs őrizet, utógondozás, feltételes szabadságra bocsátás mellett elrendelt pártfogó felügyelet) és az érintett személyek sajátosságainak ismeretén alapul. Az egyéni szükségletekhez igazodó, rugalmas működés a pártfogó felügyelet hatékonyságának egyik kulcsa.

A téziszűzet célja, hogy a disszertáció legfontosabb eredményein keresztül bemutassa, hogyan érvényesül e funkcionális kettősség a gyakorlatban, milyen eszközöket alkalmaznak a bv. pártfogók, és milyen strukturális-jogi keretek befolyásolják tevékenységüket. A kutatás tapasztalatait összefoglalva a dolgozat megállapítja, hogy a pártfogó felügyelet intézménye a harmadlagos bűnmegelőzés megkerülhetetlen eszközévé vált a büntetés-végrehajtási rendszerben.

2. A témaválasztás indoklása, aktualitása

A kutatási téma választásának indokoltságát szakmai, társadalmi és személyes szempontok egyaránt megalapozzák. A bűnözés, mint társadalmi jelenség folyamatosan aktuális kérdés, különösen annak fényében, hogy a büntető igazságszolgáltatás rendszerében mind nagyobb hangsúlyt kap a reintegráció, a bűnismétlés megelőzése, valamint a társadalmi ártalmak csökkentése.

Az elmúlt évtizedben a magyar büntetőpolitika jelentős átalakuláson ment keresztül, amelynek következtében az alternatív büntetési formák – köztük a pártfogó felügyelet – egyre nagyobb hangsúlyt kapnak. E tendenciák nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is megfigyelhetők, különös tekintettel a börtönök túlszűfoltóságára, a fogvatartással járó káros hatásokra, valamint az elítéltek sikeres visszailleszkedésének növekvő jelentőségére.

A pártfogó felügyelet vizsgálata különösen időszerű több szempontból is. Egyrészt 2014-ben a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység önálló jogintézményi státuszt kapott, és az elmúlt évtized során számos szakmai és szervezeti változás ment végbe. Másrészt a társadalmi elvárások az igazságszolgáltatással szemben már nem csupán a megtorló funkciót, hanem a támogató és megelőző szerepkört is egyre hangsúlyosabban megkövetelik. Harmadrészt az alternatív szankciók – köztük a pártfogó felügyelet – alkalmazása hatékony eszközt jelenthet a börtönpopuláció csökkentésében, a bűnismétlés visszaszorításában, valamint a társadalmi felelősségvállalás erősítésében.

A témaválasztást személyes tapasztalataim is alakították. Az elmúlt tizenöt év során pártfogó felügyelőként tevékenykedtem az igazságügyi, kormányhivatali és büntetés-végrehajtási rendszerekben, így közvetlen tapasztalatot szereztem a pártfogó felügyelők mindennapi dilemmáiról és szakmai kihívásairól. E gyakorlati ismeretek hozzájárultak ahhoz, hogy a kutatás relevanciája megerősödjön, és a vizsgálat képes legyen reflektálni a szakma aktuális problémáira, valamint fejlődési lehetőségeire.

A fókuszált elemzés célja, hogy a témaválasztáson keresztül elősegítse a pártfogó felügyelet intézményi működésének, társadalmi funkciójának és tudományos megítélésének mélyebb megértését. A dolgozat ezzel kíván hozzájárulni a hazai büntetőpolitikai és reintegrációs törekvések továbbfejlesztéséhez.

3. A kutatás célja

A kutatás középpontjában a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet intézménye, valamint annak kettős – kontrolláló és támogató – funkciója áll. A disszertáció célja annak feltárása, hogy ez a kettősség milyen módon jelenik meg a pártfogó felügyelők mindennapi gyakorlatában, és hogyan befolyásolja a bűnismétlés megelőzését, illetve az elítéltek társadalmi reintegrációját. A kutatás aktualitását és relevanciáját az adja, hogy az elmúlt években a hazai büntetőpolitika fokozott figyelmet fordít az alternatív szankciók alkalmazására, különösen azokra az egyénre szabott beavatkozásokra, amelyek a szabadságvesztésből szabadult, reintegrációt igénylő személyek társadalmi visszailleszkedését támogatják.

A dolgozat célja, hogy tudományos igénnyel mutassa be a pártfogó felügyelet jogintézményének történeti és jogszabályi fejlődését, különös tekintettel a 2014-től kezdődő szerkezeti és tartalmi változásokra, melyek következtében a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői státusz elkülönült intézményi keretben jelent meg. A kutatás betekintést nyújt a jelenlegi rendszer felépítésébe, működési jellemzőibe és a szakmai gyakorlatba, ráirányítva a figyelmet a pártfogó felügyelők mindennapi munkájával összefüggő dilemmákra, különös tekintettel arra, hogy milyen arányban és milyen eszközökkel valósul meg a kontroll, illetve a segítő, támogató funkció.

A disszertáció célkitűzései közé tartozik annak vizsgálata is, hogy milyen tényezők – intézményi szabályozások, rendelkezésre álló erőforrások, eszközrendszerek, munkaszervezési elvárások – befolyásolják a pártfogó felügyelő szakmai tevékenységének irányultságát. A dolgozat külön figyelmet fordít a hatékonyság mérhetőségére, a társadalmi reintegrációt elősegítő beavatkozások lehetőségeire, valamint az ezekkel szemben álló strukturális és szervezeti nehézségekre, mint például az eszköztár hiányosságai, a túlzott adminisztratív terhelés vagy a börtönártalmak kezelhetősége.

A kutatás során végzett empirikus adatgyűjtés célja az volt, hogy feltárja a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők nézőpontját saját tevékenységük kontroll- és támogató funkcióinak megoszlásáról, illetve arról, hogy mely tevékenységek, módszerek és eljárások minősülnek hatékonyak, és melyeket érzékelnek akadályozó tényezőként. Kiemelt kérdés, hogy a szakemberek vajon melyik funkciót tartják meghatározóbbnak munkájukban, és hogyan értelmezik önmagukat a büntető igazságszolgáltatás rendszerén belül.

Összességében a kutatás célja, hogy átfogó képet nyújtson a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet aktuális helyzetéről, funkcionális sajátosságairól, problémáiról és fejlesztési lehetőségeiről, valamint, hogy hozzájáruljon e speciális szakma komplex társadalmi szerepének, prevenciós és reintegrációs jelentőségének tudományos megértéséhez.

4. A kutatás módszerei

A dolgozatban a témakör komplex jellegére tekintettel több kutatási módszert alkalmaztam. Egyrészt elemző, leíró, történeti és institucionalista megközelítésekkel vizsgáltam a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet történeti és intézményi hátterét, másrészt kvantitatív, kérdőíves kutatást végeztem a bv. pártfogó felügyelők körében.

Az institucionalista megközelítés mellett döntöttem, mert ez a módszertan különösen alkalmas a társadalmi intézményrendszerek történeti kialakulásának és működésének elemzésére. Kiemelten kezeltem, hogy a formális és informális normák hogyan hatnak az intézményben dolgozók napi praxisára, azaz hogyan befolyásolják a pártfogói tevékenység szerkezetét, eszközeit és céljait. Az institucionalista szemlélet lehetővé tette a bv. pártfogói tevékenység komplex, intézményi keretbe ágyazott feldolgozását, amely során vizsgáltam a releváns jogszabályokat, végrehajtási rendeleteket, utasításokat, valamint az ezek mellett működő nem jogszabálynak minősülő normarendszereket, például körleveleket és állásfoglalásokat. Ezen túlmenően elemzésem kiterjedt a pártfogó felügyelet gyakorlatára is, hogy átfogó képet adhassak az alkalmazott szabályozás és a mindennapi működés kapcsolatáról.

A kutatás kvantitatív részében egy kérdőíves vizsgálatot végeztem, amely az országosan működő bv. pártfogó felügyelők körében zajlott 2020 és 2021 folyamán. A vizsgálat célja a kontroll és a támogató aspektusok megjelenésének, illetve azok elterjedtségének feltárása volt a szakmai tevékenységekben.

A kutatás központi kérdése az volt, hogy a bv. pártfogók vélekedése szerint munkájukban a kontroll vagy a támogatás funkciója dominál-e. E kérdéskörön belül a specifikus vizsgálati szempontok az egyes pártfogói tevékenységek kontroll és támogatás arányát, a rendelkezésre álló eszközök és módszerek funkcionális irányultságát, valamint a szakmai preferenciákat célozták meg.

Az alkalmazott kutatási stratégia keretében tudatában voltam annak, hogy kutatói objektivitásomat személyes érintettségem (a pályán szerzett közvetlen tapasztalat) befolyásolhatja. Ezt különösen tudatosan kezeltem, kizárólag érvényes szakmai, jogi forrásokra, objektív mérőeszközökre, valamint anonim válaszadói körre alapozva dolgoztam fel az empirikus adatokat.

Ez a módszertani keret biztosította, hogy a dolgozat a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet komplex működését jól modellezve és a résztvevők tényleges véleményére támaszkodva elemezhesse a kontroll és támogatás funkciók egyensúlyának gyakorlati megvalósulását.

5. Az eredmények bemutatása

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység során milyen arányban és módon érvényesülnek a kontroll és támogatás funkciói, illetve ezek hogyan befolyásolják az elítéltek társadalmi reintegrációját és a bűnismétlés megelőzését. A kutatás elméleti és gyakorlati hátterét a társadalmi reintegráció modern megközelítései, valamint a pártfogói tevékenység történeti és normatív változásai jelentették. A specifikus szempontokat az is indokolta, hogy a büntetőpolitika egyre nagyobb szerepet szán az alternatív büntetéseknek és a személyre szabott beavatkozásoknak, miközben a börtönpopuláció túlterheltsége és a visszaesés magas aránya továbbra is komoly társadalmi kihívást jelent.

A 2020–2021 során lebonyolított országos kérdőíves empirikus kutatásba összesen 53 büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő kapcsolódott be. A válaszadások alapján megállapítható, hogy a pártfogók szakmai identitásukban és értékrendjükben erőteljesen a támogató, segítő funkciót tartják elsődlegesnek és a reintegráció leghatékonyabb eszközének. Ugyanakkor a mindennapi gyakorlatot inkább a kontrollfunkció dominanciája jellemzi, amit elsődlegesen az eszközrendszer szűkössége, az adminisztratív terhek és a standardizált követelményrendszerek okoznak.

A válaszadók mintegy kétharmada úgy ítélte meg, hogy tevékenységükben „azonos mértékben van jelen a kontroll és a támogatás funkciója”, ugyanakkor szabad szöveges válaszaik és értékeléseik alapján kiderült, hogy a tényleges munkatevékenységek elsősorban az

ellenőrzéssel, beszámoltatással, nyilvántartással és adminisztratív jellegű feladatokkal kapcsolatosak.

Ezzel szemben a támogatói funkció megvalósítását hátráltatja az eszköztár szűkossége (különösen a lakhatás, foglalkoztatás, pszichoszociális támogatás területén), az időkeretek szűkossége (sok bv. pártfogó 60–80 pártfogoltat lát el egyszerre), a strukturált támogatási programok – például mentorálás vagy közösségi reintegrációs csoportok – részleges vagy teljes hiánya a legtöbb intézetben. Ennek következtében a pártfogói gyakorlatban megvalósuló egyensúly gyakorlatilag megbomlik, és a kontroll-funkció – különösen a hatósági dokumentációs kötelezettségek és beszámolási struktúrák miatt – túlsúlyba kerül.

A kutatás másik fontos eredménye, hogy a különböző pártfogói tevékenységek – mint például a szabadulásra felkészítés, a feltételes szabadság alatti pártfogó felügyelet, az utógondozás és a reintegrációs gondozás – eltérő arányban hordozzák magukban a kontroll és a támogatás funkcióit. A szabadulást megelőző időszakban jellemzően hangsúlyosabb a támogató jelleg, míg a végrehajtási szakaszban – különösen az ellenőrzött, alacsony rugalmasságú intézményekben, mint a reintegrációs őrizet – a kontroll funkció dominál. Ennek ellenére a pártfogó felügyelők többsége inkább azokat a beavatkozási lehetőségeket emelte ki, amelyek segítő, támogató jellegűek, mint az egyéni életút-tervezés, a konfliktuskezelő megbeszélések, a családi kapcsolatok újjáépítése vagy a motiváció-fókuszú beszélgetések.

A válaszadók közül többen kiemelték, hogy az egyéni pártfogó felügyelői terv nem csupán bürokratikus eszköz, hanem adott esetben a párbeszéd és bizalom kialakításának kiindulópontja is lehet. Ehhez azonban időre, szakmai autonómiára és interprofesszionális együttműködésre lenne szükség. A támogatói eszközök hatékony használatához továbbá szükséges volna az önkéntességen alapuló, motivációs elvű megközelítés erősítése.

Pozitív fejleményként értelmezhető, hogy az elmúlt években bevezetésre kerültek resztoratív módszerek (pl. családi döntéshozó csoportkonferencia, mediáció), amelyek elősegíthetik a személyes felelősségérzet kialakítását és a társas kapcsolatok helyreállítását. A képzéseken való részvétel lehetősége adott volt, azonban ezek elterjedtsége és intézményi alkalmazottsága még nem érte el azt a szintet, amely biztosítaná a támogató funkció súlyának pragmatikus növekedését.

A kutatás egyik legfontosabb konklúziója, hogy a pártfogó felügyelet hatékony működésének záloga az egyénre szabott, integrált beavatkozás. Különösen jól látszik ez a fiatalok pártfogoltak esetében, ahol a bűnözői életútra lépést sokkal hatékonyabban lehet megelőzni korai beavatkozással és komplex támogatással. A reintegrációs őrizet, mint fokozatos visszailleszkedést biztosító intézmény, szintén lehetőséget ad arra, hogy célzott programokkal és személyes felkészítéssel erősítsük az önálló életvezetés kompetenciáit.

Mindemellett a kutatás feltárt több olyan kihívást is, amelyek megnehezítik a kontroll és támogatás optimális egyensúlyának megteremtését. Ilyenek például a támogatói eszközrendszer fejletlensége, az információáramlás és szervezeti együttműködés hiányosságai, a börtönártalmak nem kezelhető következményei (pl. motiválatlanság, kriminalizált identitás), a családi háttér gyakori hiánya, vagy elutasító attitűdje, a pártfogoltak munkaerőpiacra történő belépésének nehézségei.

A fenti eredmények összegzéseként megállapítható, hogy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet olyan intézmény, amely, ha megfelelő eszköztámogatással, képzéssel és intézményközi együttműködéssel működik képes jelentősen hozzájárulni a visszaesés csökkentéséhez és a társadalmi beilleszkedés elősegítéséhez. Ehhez azonban a szakmai és strukturális feltételrendszer tudatos fejlesztésére, a támogató funkció intézményi megerősítésére, valamint további kutatások elvégzésére van szükség a jogintézmény hosszú távú bűnmegelőzési hatásainak feltárása és az intézményi beavatkozási módszerek finomhangolása érdekében.

A kutatás eredményei világossá tették, hogy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet nem csupán végrehajtási technika, hanem dinamikus és érzékeny kapcsolódási pont az igazságszolgáltatás, a szociális ellátórendszer és a társadalmi befogadás politikája között. Ez az intézmény sorsokat formál, visszatéréseket segít, és bizalmi viszonyokat épít. Amennyiben a jövőbeni kriminálpolitikai és intézményi törekvések felismerik és támogatják ezt a komplex funkciót, a pártfogó felügyelet valódi, emberközpontú bűnmegelőzési eszközzé válhat, amely nemcsak a visszaesés ellen küzd, hanem előmozdítja az egyéni és társadalmi felelősségvállalás megerősödését is.

6. A kutatás témaköréből készült publikációk jegyzéke

- Mitrovics, Zoltán (2025): „Út a szabadulás felé: A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő tevékenységei a szabadulásra felkészítésben”. In: Szociológiai Szemle 35. évfolyam 4. szám. pp. 81-103. <https://doi.org/10.51624/SzocSzemle.18696>
- Mitrovics Zoltán (2025): Changing Paradigms: The Transformation of Juvenile Probation in Modern Corrections. In: JURA 31. évfolyam 3. szám. pp. 113-125.
- Mitrovics Zoltán (2025): A fiatalok pártfogó felügyeletének új dimenziói a büntetés-végrehajtásban. In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Hottó, István; Joó, Patrik Zsolt; Petz, Éva; Projics, Nárcisz; Tóth, Dávid (szerk.) VII. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2025) 389 p. pp. 135-149.
- Mitrovics Zoltán (2025): The legal regulation of prison probation supervision in the Hungarian penitentiary system. In: Büntetőjogi Szemle 14. évfolyam 1. szám. pp. 73-82.
- Mitrovics Zoltán (2024): Közösségi foglalkoztatók Magyarországon. In: Márkus, Edina; Boros, Julianna; Bucher, Eszter; Kozma, Tamás (szerk.) Innovációk és innovátorok: Tanuljunk együttműködni az innovációkban=Innovations and Innovators Learning for Innovative Partnership. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó. pp 84-91.
- Mitrovics Zoltán (2024): A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység kontroll- és támogató jellegének vizsgálata. In: Szociális Szemle 17. évfolyam. 2. szám. pp. 19-34. <https://doi.org/10.15170/SocRev.2024.17.02.02>
- Mitrovics Zoltán (2024): Fogvatartottak társadalmi reintegrációját segítő jogintézmények, programok. In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Joó, Patrik Zsolt; Projics, Nárcisz; Ripszám, Dóra; Tóth, Dávid (szerk.) VI. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai. Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2024) 183 p. pp. 65-76.
- Mitrovics Zoltán (2023): Reintegrációs őrizet a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység tükrében. In: Börtönügyi Szemle 2023:1 pp. 51-63.

- Mitrovics Zoltán (2022): A Családi Döntéshozó Csoportkonferencia (CSDCS) jelentősége a családi és közösségi kapcsolatok helyreállítása tekintetében a büntetés-végrehajtási intézetből szabadulás előtt állók szempontjából. In: Acta Sociologica: Pécsi Szociológiai Szemle 8:1 pp. 43-56.
- Mitrovics Zoltán (2022): Skype-alapú kapcsolattartás a hazai börtönökben. In: Tóth, Dávid (szerk.) Az internet és a közösségi média jogi kihívásai – Konferenciakötet Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Kriminológiai és Büntetés- végrehajtási Jogi Tanszék (2022) 142 p. pp. 46-55.
- Mitrovics Zoltán (2021): Reintegrációs őrizet lehetséges gyakorlati kérdései a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység tükrében. In: Kajos, Luca Fanni; Bali, Cintia; Preisz, Zsolt; Polgár, Petra; Glázer-Kniesz, Adrienn; Tislér, Ádám; Szabó, Rebeka (szerk.) 10. Jubileumi Interdiszciplináris Doktorandusz Konferencia: Absztraktkötet Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzat (2021) 347 p. p. 131.
- Mitrovics, Zoltán (2021): The importance of the family group conference in regard to restoring family and community relationships for those about to leave a penitentiary institution. In: Julianna, Boros; Tamás, Kozma; Edina, Márkus (szerk.) Community Building and Social Innovation Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD) (2021) 252 p. pp. 140-153.
- Mitrovics, Zoltán (2020): A reintegrációs őrizet jelentősége az elítéltek társadalmi reintegrációjában. In: Baráth, Noémi Emőke; Mezei, József (szerk.) Rendészet-Tudomány-Aktualitások: A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével 2020 Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2020) 273 p. pp. 140-147.

University of Pécs Faculty of Law
Doctoral School

THESIS BOOKLET

Dr. Zoltán Mitrovics

The Penitentiary Probation Officer and the Potential for Crime Prevention

Theses of the Doctoral (PhD) Dissertation

Supervisors:

Prof. Dr. László Levente Kőhalmi
University Professor

Dr. Gábor Simon PhD.
Assistant Professor, Head of Institute

PÉCS

2026

Table of Contents

- 1. Introduction3**
- 2. Justification and Timeliness of the Topic.....4**
- 3. Objectives of the Research4**
- 4. Research Methodology.....5**
- 5. Research Results6**
- 6. List of Publications in the Field of Research7**

1. Introduction

The purpose of imprisonment has evolved significantly over the past centuries. Alongside the retributive nature of punishment, emphasis has increasingly shifted toward rehabilitation, the restorative approach, and the promotion of social reintegration. In penitentiary institutions, numerous measures and professionals contribute to the successful reintegration of released convicts – including employment, education, community programs, as well as psychological, chaplaincy, reintegration officer, and penitentiary probation support.

A central theme of this dissertation is the presentation of penitentiary probation activities, which occupy a unique position in reintegration work. The activities of penitentiary probation officers (hereinafter: prison probation officers) serve a dual function. On the one hand, they are supportive, aiming to reinforce law-abiding behavior and social inclusion; on the other hand, they perform a control function to prevent recidivism. This duality is reflected in the very name of the profession: „probation” suggests a positive, supportive attitude, while „supervision” emphasizes control and compliance with regulations.

One of the greatest professional challenges for prison probation officers is finding the balance between control and support. This balance depends not only on institutional expectations and available tools but also on an understanding of the specific characteristics of various case groups (e.g., reintegration custody, aftercare, parole-related probation) and the individuals involved. Flexible operation tailored to individual needs is a key to the effectiveness of probation supervision.

The purpose of this thesis booklet is to present, through the most important results of the dissertation, how this functional duality manifests in practice, what tools prison probation officers apply, and what structural-legal frameworks influence their activities. Summarizing the research experiences, the dissertation concludes that the institution of probation has become an indispensable tool for tertiary crime prevention within the penitentiary system.

2. Justification and Timeliness of the Topic

The justification for the choice of research topic is based on professional, social, and personal considerations. Crime, as a social phenomenon, is a perennially relevant issue, especially as the criminal justice system places increasing emphasis on reintegration, the prevention of re-offending, and the reduction of social harm.

In the past decade, Hungarian criminal policy has undergone significant transformation, resulting in alternative forms of punishment – including probation supervision – gaining prominence. These tendencies are observable not only domestically but also internationally, particularly in light of prison overcrowding, the harmful effects of incarceration, and the growing importance of the successful reintegration of convicts.

The study of probation supervision is particularly timely for several reasons. Firstly, in 2014, penitentiary probation activity was granted independent legal status, and numerous professional and organizational changes have occurred over the past decade. Secondly, social expectations toward the justice system no longer demand only a retributive function but increasingly require a supportive and preventive role. Thirdly, the application of alternative sanctions – including probation – represents an effective tool for reducing the prison population, curbing recidivism, and strengthening social responsibility.

My personal experiences have also shaped the choice of topic. Over the past fifteen years, I have served as a probation officer within the judicial, government office, and penitentiary systems, gaining direct experience regarding the daily dilemmas and professional challenges of probation officers. This practical knowledge has reinforced the relevance of the research, allowing the study to reflect on the current problems and development opportunities of the profession.

3. Objectives of the Research

The research focuses on the institution of penitentiary probation and its dual – controlling and supportive – function. The objective of the dissertation is to explore how this duality appears in the daily practice of probation officers and how it influences the prevention of recidivism and the social reintegration of convicts.

The dissertation aims to present, with scientific rigor, the historical and legislative development of the legal institution of probation, with particular regard to the structural and substantive changes starting in 2014. The research provides insight into the current system's structure, operational characteristics, and professional practice, drawing attention to the dilemmas associated with the daily work of probation officers – specifically, the proportion and tools through which control and supportive functions are realized.

The objectives include examining factors – such as institutional regulations, available resources, toolkits, and organizational expectations – that influence the orientation of professional probation activities. The thesis pays special attention to the measurability of effectiveness, the possibilities for interventions promoting social reintegration, and the structural and organizational difficulties standing in their way, such as deficiencies in the toolkit, excessive administrative burden, or the management of "prison harm" (institutionalization).

The empirical data collection aimed to reveal the perspective of prison probation officers regarding the distribution of control and support functions in their activities, and which methods and procedures they perceive as effective or obstructive. A key question is which function professionals consider more dominant in their work and how they interpret their own role within the criminal justice system.

4. Research Methodology

Given the complex nature of the topic, I applied multiple research methods. On the one hand, I examined the historical and institutional background of penitentiary probation using analytical, descriptive, historical, and institutionalist approaches; on the other hand, I conducted a quantitative questionnaire-based study among prison probation officers.

I chose the institutionalist approach because this methodology is particularly suitable for analyzing the historical development and functioning of social institutional systems. I placed special emphasis on how formal and informal norms affect the daily praxis of those working in the institution – i.e., how they influence the structure, tools, and goals of probation activities.

In the quantitative part of the research, I conducted a survey among prison probation officers operating nationwide during 2020 and 2021. The central question of the research was whether, according to the perception of prison probation officers, the function of control or support dominates their work.

I was consciously aware that my researcher objectivity might be influenced by my personal involvement (direct experience in the field). I managed this with particular care, processing empirical data based exclusively on valid professional and legal sources, objective measurement tools, and an anonymous circle of respondents.

5. Research Results

The national empirical questionnaire research, conducted in 2020–2021, involved a total of 53 prison probation officers. Based on the responses, it can be concluded that in their professional identity and values, probation officers strongly consider the supportive, helping function as primary and the most effective tool for reintegration. However, daily practice is characterized more by the dominance of the control function, primarily caused by the limited toolkit, administrative burdens, and standardized requirement systems.

Approximately two-thirds of respondents assessed that "control and support functions are present to the same extent" in their activities; however, their open-ended responses revealed that actual work activities are primarily related to monitoring, reporting, record-keeping, and administrative tasks.

Conversely, the realization of the supportive function is hindered by the limited toolkit (especially in the areas of housing, employment, and psychosocial support), time constraints (many prison probation officers supervise 60–80 probationers simultaneously), and the partial or total lack of structured support programs in most institutions. Consequently, the balance in probation practice is effectively disrupted, and the control function – due to official documentation obligations – becomes predominant.

Another important result of the research is that different probation activities – such as preparation for release, parole supervision, aftercare, and reintegration care – carry the functions of control and support in different proportions. Preparation for release is typically

more supportive, while the enforcement phase – especially in low-flexibility environments like reintegration custody – is dominated by the control function.

A key conclusion of the research is that the key to effective probation operation is individualized, integrated intervention. This is particularly evident in the case of juvenile probationers. Furthermore, the introduction of restorative methods (e.g., Family Group Conferencing, mediation) is a positive development, although their institutional application has not yet reached a level that would ensure a pragmatic increase in the weight of the supportive function.

Ultimately, the research revealed that penitentiary probation is not merely an enforcement technique but a dynamic and sensitive point of connection between justice, the social welfare system, and social inclusion policy.

6. List of Publications in the Field of Research

- Mitrovics, Zoltán (2025): „Út a szabadulás felé: A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő tevékenységei a szabadulásra felkészítésben”. In: Szociológiai Szemle 35. évfolyam 4. szám. pp. 81-103. <https://doi.org/10.51624/SzocSzemle.18696>
- Mitrovics Zoltán (2025): Changing Paradigms: The Transformation of Juvenile Probation in Modern Corrections. In: JURA 31. évfolyam 3. szám. pp. 113-125.
- Mitrovics Zoltán (2025): A fiataikorúak pártfogó felügyeletének új dimenziói a büntetés-végrehajtásban. In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Hottó, István; Joó, Patrik Zsolt; Petz, Éva; Projics, Nárcisz; Tóth, Dávid (szerk.) VII. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2025) 389 p. pp. 135-149.
- Mitrovics Zoltán (2025): The legal regulation of prison probation supervision in the Hungarian penitentiary system. In: Büntetőjogi Szemle 14. évfolyam 1. szám. pp. 73-82.
- Mitrovics Zoltán (2024): Közösségi foglalkoztatók Magyarországon. In: Márkus, Edina; Boros, Julianna; Bucher, Eszter; Kozma, Tamás (szerk.) Innovációk és innovátorok: Tanuljunk együttműködni az innovációkban=Innovations and Innovators

Learning for Innovative Partnership. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó. pp 84-91.

- Mitrovics Zoltán (2024): A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység kontroll- és támogató jellegének vizsgálata. In: Szociális Szemle 17. évfolyam. 2. szám. pp. 19-34. <https://doi.org/10.15170/SocRev.2024.17.02.02>
- Mitrovics Zoltán (2024): Fogvatartottak társadalmi reintegrációját segítő jogintézmények, programok. In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Joó, Patrik Zsolt; Projics, Nárcisz; Ripszám, Dóra; Tóth, Dávid (szerk.) VI. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai. Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2024) 183 p. pp. 65-76.
- Mitrovics Zoltán (2023): Reintegrációs őrizet a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység tükrében. In: Börtönügyi Szemle 2023:1 pp. 51-63.
- Mitrovics Zoltán (2022): A Családi Döntéshozó Csoportkonferencia (CSDCS) jelentősége a családi és közösségi kapcsolatok helyreállítása tekintetében a büntetés-végrehajtási intézetből szabadulás előtt állók szempontjából. In: Acta Sociologica: Pécsi Szociológiai Szemle 8:1 pp. 43-56.
- Mitrovics Zoltán (2022): Skype-alapú kapcsolattartás a hazai börtönökben. In: Tóth, Dávid (szerk.) Az internet és a közösségi média jogi kihívásai – Konferenciakötet Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Kriminológiai és Büntetés- végrehajtási Jogi Tanszék (2022) 142 p. pp. 46-55.
- Mitrovics Zoltán (2021): Reintegrációs őrizet lehetséges gyakorlati kérdései a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység tükrében. In: Kajos, Luca Fanni; Bali, Cintia; Preisz, Zsolt; Polgár, Petra; Glázer-Kniesz, Adrienn; Tislér, Ádám; Szabó, Rebeka (szerk.) 10. Jubileumi Interdiszciplináris Doktorandusz Konferencia: Absztraktkötet Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzat (2021) 347 p. p. 131.
- Mitrovics, Zoltán (2021): The importance of the family group conference in regard to restoring family and community relationships for those about to leave a penitentiary institution. In: Julianna, Boros; Tamás, Kozma; Edina, Márkus (szerk.) Community Building and Social Innovation Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD) (2021) 252 p. pp. 140-153.

- Mitrovics, Zoltán (2020): A reintegrációs őrizet jelentősége az elítéltek társadalmi reintegrációjában. In: Baráth, Noémi Emőke; Mezei, József (szerk.) Rendészet-Tudomány-Aktualitások: A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével 2020 Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2020) 273 p. pp. 140-147.